

Abstrakt

Žaloby wrongful birth a wrongful life jsou jednou ze současných otázek občanského práva spojených s oblastí zdravotnictví. Obecně řečeno se jedná o žaloby na náhradu újmy za narození nechtěného dítěte podávané rodiči nebo dítětem samotným. V současné době je v České republice málo případů wrongful birth, avšak dá se předpokládat, že se před českými soudy budou objevovat častěji a to s ohledem na pacientovu autonomii a nové metody v oblasti lidské reprodukce.

Téma práce je velice kontroverzní, neboť se střetávají otázky právní, morální a etické. Klíčovou otázkou celého problému je, zda lze narození nechtěného dítěte (či nechtěný život) považovat za újmu. Jelikož obvykle absentuje výslovná právní úprava, rozhodnutí soudů hrají velmi důležitou roli.

Cílem této práce je pokusit se odpovědět na otázku, zda mohou být tyto žaloby podávány a projednávány před soudem v České republice a zda má být na základě nich přiznávána náhrada újmy.

V první kapitole je vysvětlena podstata wrongful birth a wrongful life žalob a jejich rozdělení do specifických kategorií. Druhá kapitola se zabývá vnitrostátní právní úpravou týkající se wrongful birth žalob. Je nezbytné vzít v potaz ústavní rovinu (právo na život versus právo na soukromí a rodinný život), ale důraz je kladen na úpravu odpovědnosti v občanském zákoníku. Rovněž je zmíněna právní úprava interrupce a sterilizace (jako zákroků, které těmto žalobám často předchází). V další kapitole je analyzována dosavadní judikatura v České republice. Čtvrtá kapitola pak pojednává o judikatuře v cizích státech, především v USA (odkud pojmy wrongful birth a wrongful life pochází). Ale také je velmi důležitá komparace s judikaturou Německa a Rakouska (jako států s obdobným právním systémem). Dále je zmíněna i judikatura Evropského soudu pro lidská práva. V poslední kapitole jsou shrnuty problematické aspekty wrongful birth a wrongful life žalob a uzavírá se, že žaloby wrongful birth mohou být akceptovány v České republice, ale žaloby wrongful life nikoli (stejně jako ve většině států na světě).